

(204. 1.)

KONINKLIJKE BOODSCHAP.

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van wet tot wijziging en verhooging der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1918 ten behoeve van de overneming door het Land van de aan de Exploratie-Maatschappij *Lematang* toebehoorende mijnconcessies *Bahangau*, *Boekit Asem*, *Boekit Boenian*, *Soeka Marinda*, *Boekit Kendi* en *Boekit Ringin*, alsmede ten behoeve van den aanleg van eene spoorverbinding tusschen *Moeara Enim* en *Tandjoeng*.

De toelichtende memorie (en bijlage), die het wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

's Gravenhage, den 19 September 1918.

WILHELMINA.

(204. 2.)

ONTWERP VAN WET.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, de begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1918 te wijzigen en te verhoogen, teneinde de rechten van de te Batavia gevestigde Exploratie Maatschappij *Lematang* als houdster van de onder de namen *Bahangau*, *Boekit Asem*, *Boekit Boenian*, *Soeka Marinda*, *Boekit Kendi* en *Boekit Ringin* verleende concessies voor de winning van steenen bruinkool binnen terreinen, gelegen in de afdeeling *Palembangsche Bovenlanden* der residentie *Palembang*, door aankoop aan den Lande te doen overgaan, alsmede om in het belang van den afvoer en de verdeeling der kolen, welke in genoemd gebied worden gewonnen, eene spoorverbinding tusschen *Moeara Enim* en *Tandjoeng* tot stand te brengen;

Handelingen der Staten-Generaal. Bijlagen. 1918—1919.

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

I. In het Iste hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1918, vastgesteld bij de wet van 1 Juni 1918 (*Staatsblad* n°. 310) en verhoogd bij de wet van 1 Juni 1918 (*Staatsblad* n°. 315) wordt *onderafdeeling* 89, Staatsspoor- en tramwegen, verhoogd met f 840 000.

II. In het IIde hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1918, vastgesteld bij de wet van 1 Juni 1918 (*Staatsblad* n°. 311) en verhoogd bij de wet van 1 Juni 1918 (*Staatsblad* n°. 315) wordt:

a. tusschen de onderafdeelingen 315 en 316 ingelascht:

Onderafdeeling 315A. Aankoop van de rechten der te Batavia gevestigde Exploratie Maatschappij *Lematang* als houdster van de onder de namen *Bahangau*, *Boekit Asem*, *Boekit Boenian*, *Soeka Marinda*, *Boekit Kendi* en *Boekit Ringin* verleende concessies voor de winning van steen- en bruinkool binnen terreinen, gelegen in de afdeeling *Palembangsche Bovenlanden* der residentie *Palembang*, zoomede aan die maatschappij verschuldigde rente wegens de met haar gesloten optie-overeenkomst f 1 034 750.

b. *Onderafdeeling* 319. Staatsspoor- en tramwegen, alsmede automobiendiensten, verhoogd met f 660 000.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Koloniën,

(204. 3.)

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Reeds geruimen tijd was het bekend, dat in de residentie *Palembang* over eene vele kilometers breede strook, ongeveer evenwijdig loopend aan de lengte-as van *Sumatra*, in de *Midden-Palembang-formatie* bruinkoollagen van meerdere of mindere dikte voorkomen. Deze kolen hebben echter als brandstof betrekkelijk geringe waarde en de ontginning daarvan zou alleen bij gebruik in de onmiddellijke nabijheid van de vindplaats loonend kunnen zijn.

In het gedeelte, gelegen tusschen de *Ajer Lematang* en de *Ajer Enim*, hebben evenwel groote partijen bruinkool-afzettingen een veredelingsproces ondergaan door den invloed van door de aardkorst heengebroken andesietmassa's en hoofdzakelijk ook ten gevolge van tusschen de aardlagen ingedrongen aderen van andesiet.

De hooge temperatuur der uitvloeingsmassa's en de met de storing der aardlagen gepaard gaande drukverschijnselen, hebben het watergehalte der bruinkolen tot enkele procenten teruggebracht, terwijl tevens een min of meer voortgeschreden droge destillatie het koolstof-gehalte heeft verhoogd.

De in dit gebied uit de heuvelachtige *Palembang-formatie* stekende bergen *Boekit Asem*, *Kendi*, *Boenian*, *Ringin*, *Besar*